

GROENLINKS

SMALLINGERLAND

NATUURLIJK

OMDAT

HET KAN

verkiezingsprogramma 2018-2022

Boornbergum – De Tike – De Veenhoop – De Wilgen
Drachten – Drachtstercompagnie – Goëngahuizen
Houtgehage – Korteheemmen – Nijega – Opeinde
Oudega – Rottevalle – Smalle Ee

Tijd voor verandering

Voor GroenLinks gaat democratie verder dan het stembokje. In een democratische gemeente worden mensen aangemoedigd om zich verantwoordelijk te voelen voor hun eigen samenleving. *Mienskip* ontstaat wanneer mensen de kans krijgen om mee te doen. Daarom wil GroenLinks dat Smallerland haar inwoners zoveel mogelijk betreft bij het beleid. GroenLinks streeft naar een open samenleving, waarin iedereen de vrijheid en kansen heeft om mee te doen en zich te ontplooiën zonder angst en zonder discriminatie, seksisme, racisme of andere vormen van onderdrukking.

De gemeentelijke overheid is van ons allemaal. GroenLinks wil een overheid die borg staat voor het publieke belang en ieders rechten beschermt. Een overheid die verantwoord omgaat met de toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit van belangrijke algemene voorzieningen als zorg, volkshuisvesting, energie, openbaar vervoer, onderwijs, maar ook voorziet in mogelijkheden voor sport en cultuur. Dat doen we niet alleen! Samen met betrokken inwoners staan we garant voor een democratische en duurzame ontwikkeling. Een ontwikkeling die wat GroenLinks betreft in een stroomversnelling komt. Door het aanjagen van de circulaire economie en het stimuleren van duurzame initiatieven willen we ervoor zorgen dat Smallerland in 2030 volledig energieneutraal is.

In de gemeentepolitiek zet GroenLinks zich in voor haar idealen. Maar daarin houden we dan ook altijd rekening met de opvatting en belangen van anderen. Het lokale bestuur moet toegankelijk en transparant zijn en verantwoording durven af te leggen over het gevoerde beleid. Een duidelijk, streng en daadkrachtig gemeentebestuur waar nodig, maar ook een aanspreekbaar bestuur, dat open staat voor suggesties en kritiek.

GroenLinks wil dat onze gemeente zich duurzaam ontwikkelt, dat iedere verandering een verbetering is en dat duurzaamheid de basis vormt voor al het beleid. Deze duurzame ontwikkeling berust wat ons betreft dan ook op de volgende drie pijlers:

- Sociaal welzijn (People)
- Ecologische kwaliteit (Planet)
- Economische welvaart (Prosperity)

Wat GroenLinks betreft begint de verandering in Smallerland. Een verandering die we met ons allen maken. De inwoners van Smallerland, onze ondernemers, de middenstand, de ZZP'ers: samen maken we van Smallerland een gemeente waar we eerlijk delen, waar we naar elkaar omkijken en waar we goed zorgen voor onze aarde.

Piet de Ruiter (lijsttrekker GroenLinks Smallerland)

Inhoud

GroenLinks wil een sociaal Smallingerland

Zorg	4
Onderwijs	5
Sociaal domein en participatie	6
Huisvesting	7

GroenLinks wil een groen Smallingerland

Leefomgeving	8
Duurzaamheid en milieu	9
Energie	10
Openbaar vervoer en verkeer	11

GroenLinks wil een open Smallingerland

Openbaar bestuur	12
Veiligheid en toegankelijkheid	13
Economie en winkeltijden	14
Sport en cultuur	15

GROENLINKS wil een sociaal Smallerland

GroenLinks wil dat iedereen in onze gemeente een fatsoenlijk bestaan kan opbouwen. Iedereen moet kunnen meedoen, via een betaalde baan, vrijwilligerswerk of op school. Als het mensen zelf niet lukt om een baan te vinden, dan willen wij dat de gemeente helpt. Als je je baan verliest of ziek wordt, moet er een goed sociaal vangnet zijn. Smallerland laat mensen nooit in de steek. GroenLinks vindt ook dat ieder kind een goede start en een eerlijke kans verdient. Om goed te kunnen leren op school, maar ook om te ontdekken wat zijn of haar dromen zijn. En in de zorg staan niet regels en structuren centraal, maar aandacht voor de mens. Er is ruimte om te kijken naar wat mensen kunnen en wat zij zelf willen. Bovendien zorgen we ervoor dat iedereen kan wonen in een betaalbaar huis.

1 Zorg

GroenLinks is voor maximale zeggenschap over het eigen leven, dus ook in de zorg. De gezondheidszorg moet gericht zijn op het vergroten van ieders kansen en mogelijkheden om mee te doen, ongeacht je beperkingen.

GroenLinks wil zich sterk maken voor de belangen van mensen die zorg nodig hebben gewaarborgd blijven. Niemand mag tussen wal en schip belanden. Daarom is het van belang dat de Wmo-adviesraad, cliëntenraad en andere belangenorganisaties intensief bij (de transitie van) de zorg worden betrokken en dat ouderen, chronische zieken, mensen met een handicap en andere zorgvragers ook echt invloed kunnen hebben op het gemeentelijk zorgbeleid.

GroenLinks is voorstander van een gemeente die faciliteert en dat inwoners en professionals zoveel mogelijk zelf de veranderingen dragen. Wij stellen niet het geld maar goede zorg voor mensen voorop. Wat ons betreft mag het budget van de gemeente nooit zo strak zijn dat de kwaliteit van zorg in gevaar komt. Zorg is maatwerk!

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- Bereikbaar en betaalbare zorg voor alle inwoners van Smallerland. Zorg op maat en dicht bij de mensen. Doorgaan met 1 hulpverlener als aanspreekpunt per gezin.
- Persoonsgebonden budget blijft beschikbaar waar nodig!
- Smallerland moet opvang bieden aan uitgeprocedeerde asielzoekers.
- Voldoende sociale woningvoorraad en ook voldoende betaalbare woningen voor de mensen met een middeninkomen.

Goed onderwijs bereidt een kind voor op een wereld die steeds groter wordt en meer nog, aan verandering onderhevig is. Vasthouden aan oude onderwijsmethoden en jong volwassenen opleiden voor banen die over een aantal jaar niet meer bestaan, lijkt onhoudbaar. Jongeren van nu omarmen deze veranderingen en passen zich moeiteloos aan.

Ook in Smallerland spelen het lerarentekort, de te lage lonen en de digitalisering. Kinderen raken visueel ingesteld en leren door te doen en ervaren. De reguliere onderwijsmethoden zijn op zijn zachtst gezegd achterhaald. We kunnen onze kinderen goed leren lezen, schrijven en rekenen, maar wat in de toekomst vooral van belang zal blijken, is verbinden. Leren verbinden van mens tot mens, leren creatief en constructief te zijn en daar wijs mee om te gaan. Dat is wat ons onderscheidt van robots.

GroenLinks wil zich hard maken voor onderwijsinstellingen die persoonlijke leerlijnen centraal stellen, iedere leerling ontwikkelt in zijn eigen tempo. Het liefst zien wij in de toekomst in alle dorpskernen en wijken van Drachten opvang en onderwijs onder één dak, in de vorm van kindercentra die kinderen onder hun vleugels hebben in de leeftijd van 0 tot 12 jaar.

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- Iedereen kan naar school met kwalitatief en betaalbaar passend onderwijs.
- Actieve jeugdzorg en jongerenbeleid, voor maar ook met de inwoners.
- Ondersteuning bij scholing en flexibele toegang tot het ROC.
- Goed onderwijs in een goed schoolgebouw en dicht bij huis.
- Duurzaamheid in het onderwijs. Zowel in het basis als voortgezet onderwijs zal duurzaamheid een belangrijke plaats innemen.
- Elke school en moestuin!
- Kinderen leren omgaan met verschillen. We willen dat leerlingen met verschillende etnische, culturele en sociaaleconomische achtergronden samen naar school gaan.
- Een leven lang leren. We bestrijden laaggeletterdheid zowel bij kinderen als bij volwassenen.

GroenLinks is van mening dat men in Smallerland binnen het sociaal domein uit moet gaan van gelijkwaardigheid en solidariteit. Hierbij kiezen wij voor een land waarin we onze rijkdom eerlijk verdelen. De zorg, het onderwijs en de sociale zekerheid moet voor alle inwoners zonder beperkingen bereikbaar zijn.

GroenLinks staat voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen vanuit een positieve benadering. We richten ons daarbij op samenwerking en mogelijkheden zonder opgelegde plicht en dwang. De focus ligt wat ons betreft op het creëren van banen in de maaksector, waarbij aandacht is voor een vernieuwende economie, duurzaamheid en de behoeften van zowel werkgevers als werkzoekenden.

We streven naar een gemeentelijk Leerwerkbedrijf dat werkt op buurt- wijk- en dorpsniveau. Niet omdat het moet, maar omdat het kan! De samenleving is van ons allemaal, daarom dienen ook de belangen van iedereen gelijkwaardig behandeld te worden. Voor ons staat de beschaving in de samenleving voor het heden en in de toekomst voorop. Wanneer we van vluchtelingen vragen om zich in te zetten voor integratie, dan vragen we ook van (gemeentelijke) organisaties om zich open en toegankelijk op te stellen naar de vluchtelingen.

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- Ruim baan voor een duurzame en vernieuwende economie.
- Eerlijke behandeling van uitkeringsgerechtigden.
- Ruimhartig minimabeleid.
- Het is een kerntaak van de gemeente om alle inwoners de basis van hun levensonderhoud te garanderen.
- Alle inwoners van Smallerland moeten kunnen meedoen.
- Een vangnet voor een goede armoedebestrijding. Iedereen heeft recht op schuldhelpverlening.
- Minimaal minimumloon, geen werk op basis van behoud van uitkering, werk moet lonen!
- Een gemeentelijk re-integratiebedrijf of leerwerkbedrijf en meer mensen duurzaam aan het werk.
- Nieuwkomers helpen bij integratie.

GroenLinks wil voor iedereen in Smallerland een betaalbare, energiezuinige en bij voorkeur energieneutrale woning. In 2030 zal wat GroenLinks betreft de gehele woningvoorraad van Smallerland dan ook volledig energieneutraal zijn: optimaal geïsoleerd, zelfvoorzienend en zelfs energieleverend voor bijvoorbeeld elektrische auto of fiets.

Door concrete prestatieafspraken met woningcorporaties te maken, zorgen we ervoor dat er voor starters in Smallerland voldoende huur- en koopwoningen beschikbaar blijven en dat er voldoende keuze is voor zowel jonge gezinnen als ouderen die ondersteuning nodig hebben. Daarbij wordt wel gelet op de kwaliteit van de leefomgeving. Veel groen, schone lucht en geen geluidshinder.

GroenLinks wil voor elke wijk of dorp een platform. Regelmatig overleg tussen gemeente, welzijnswerk, woningcorporaties, wijkagent en bewonerscommissies kan namelijk een belangrijke bijdrage leveren bij het oplossen van problemen die te maken hebben met leefbaarheid van de directe leefomgeving.

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- Voldoende sociale woningvoorraad en ook voldoende betaalbare woningen voor de mensen met een middeninkomen.
- Energiezuinig en duurzaam wonen voor iedereen.
- Smallerland per 2030 geheel klimaatneutraal, dus ook sociale huurwoningen.
- Alle nieuwbouw en renovatie wordt energieneutraal, waarbij de woningen in de sociale huursector te allen tijde onder de huursubsidiegrens blijven.
- Levensloopbestendig en zelfstandig wonen voor wie dat wil.
- Geen nieuwe woningen, scholen en verpleeghuizen binnen 300 meter van de A7 en N31 of andere drukke verkeersaders.
- Gebiedsteams die gaan letten op sociale cohesie in wijken en dorpen.

GROENLINKS wil een groen Smallerland

GroenLinks wil dat onze kinderen kunnen opgroeien in groene en gezonde wijken. Wij willen dat kinderen zorgeloos buiten in het groen kunnen spelen en schone lucht kunnen inademen. Daarom kiezen wij voor schoon vervoer zonder uitstoot, voor mooie groene parken met ruimte om te spelen en te sporten en voor energiezuinige huizen. Als we kiezen voor schone, groene en gezonde oplossingen, geven we straks een gezonde planeet en een evenwichtig klimaat door aan onze kinderen.

5 Leefomgeving

Smallerland is al groen. Maar GroenLinks wil dat onze gemeente nog groener wordt. Meer groen in de dorpen en de wijken. Bestaand groen willen we behouden en waar mogelijk uitbreiden. Niet alleen parken, struiken en bomen. GroenLinks wil dat de gemeente de aanleg en het onderhoud van buurtmoestuinen stimuleert. Een buurtmoestuin al dan niet bij een school, is goed voor de onderlinge contacten. Dit in combinatie met een eigen gemeentelijk leerwerkbedrijf, iedere tuin krijgt tussen de 2 en 4 mensen vanuit een re-integratietraject. En wat is er nu mooier dan je eigen groente en fruit eten.

GroenLinks kiest voor schoon openbaar vervoer. Voor betaalbare energiezuinige huizen. Voor mooie groene parken met ruimte om te spelen en te sporten. De verandering begint bij ons. Als we kiezen voor schone, groene en gezonde oplossingen, geven we straks een gezonde aarde door aan onze kinderen.

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- Meer ruimte voor natuur, aanplant van bomen en biologische landbouw.
- Meer eigenaarschap van inwoners bij hun directe leefomgeving en een hoger buurtbudget.
- Elk dorp en elke wijk een eigen moestuin en de opbrengst van de is bestemd voor iedereen die er aan meewerkt.
- Een schone en gezonde leefomgeving met aandacht voor luchtkwaliteit. Extra bomen langs de N31 en A7 om CO2 en fijnstof op te vangen.
- Geen megastallen in Smallerland en geen ruimte voor bio-industrie.
- Voldoende voorzieningen op buurt en dorpsniveau, zoals speelveldjes, buurthuis etc.
- Beperking van geluidsoverlast door het verkeer.
- Licht waar nodig, donker waar het kan. Openbare verlichting 's nachts sterker dimmen en gebruik maken van bewegingsgestuurde verlichting.

GroenLinks wil een economie van de toekomst, met schone, biologische en duurzame bedrijven. Wat ons betreft is er in Smallingerland geen plaats voor grootschalige teelt van gewassen waarbij giftige bestrijdingsmiddelen worden gebruikt. Daarnaast willen we ook in Smallingerland meer natuurlijke stroken weidegebied die extensief beheerd worden. Deze dragen namelijk bij aan de diversiteit van weidevogels, andere dieren en insecten.

Samen met de supermarkten, de lokale middenstand van Smallingerland en de huisvuilcentrale gaan we concrete afspraken maken om de hoeveelheid afval drastisch te reduceren. In 2030 wil GroenLinks dat Smallingerland een afvalvrije gemeente wordt.

Iedereen die goede ideeën heeft over hoe we Smallingerland duurzamer kunnen maken, kan elke werkdag bij duurzaamheidsloket in het gemeentehuis terecht. GroenLinks wendt alle mogelijke middelen aan om ervoor te zorgen dat Smallingerland de duurzaamste gemeente wordt van Nederland. De verandering begint hier!

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- Meer aandacht voor biodiversiteit en natuurbeheer.
- Boeren betrekken en ondersteunen bij natuurbehoud.
- Groen blijft groen. Bomen die gekapt moeten worden, worden vervangen door nieuwe.
- Grijs wordt groen. Waar mogelijk creëren we extra groene ruimte in de bebouwde kom. Nieuwe groene (speel)plekken, hangplekken voor zowel jongeren als ouderen en ook de vergroening van bedrijventerreinen.
- Bij het groenbeheer worden uitsluitend biologische bestrijdingsmiddelen gebruikt.
- Bestrijden van overlast door licht, zwerfafval en reductie van de hoeveelheid huisvuil.
- Bedrijven controleren op milieumaatregelen.
- Duurzaamheid als uitgangspunt en gemeente geeft het goede voorbeeld!
- De gemeente krijgt een fysiek informatiepunt waar inwoners elke werkdag kosteloos terecht kunnen voor al hun vragen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing.
- Al het afval wordt gerecycled. Het doel is om uiteindelijk in 2030 een afvalvrije gemeente te worden.

Om in 2030 daadwerkelijk een energieneutrale gemeente te zijn, doet het er toe welke keuzes we vandaag maken. Of we iets doen of juist laten, of we kiezen voor de fiets of de scooter, korter of kouder douchen, er zijn talloze manieren om invloed te hebben op je energieverbruik.

Momenteel ligt het percentage opgewekte duurzame energie op 6,4% in Nederland. Nog maar 93,6% te gaan.

GroenLinks wil inwoners van Smallerland stimuleren om te besparen en waar nodig te investeren in besparende maatregelen. We pleiten voor een duurzaamheidsloket waar inwoners zowel in persoon als digitaal met hun vragen terecht kunnen voor advies en waar hen de weg gewezen wordt naar de talloze hiervoor beschikbare subsidies. Daarnaast investeren we graag in een duurzame economie. Biologisch boeren krijgt ruim baan. Met de woningbouwverenigingen maken we afspraken hoe ze zonder huurverhogingen hun woningen kunnen verduurzamen, zodat mensen met een uitkering of een laag inkomen niet dupe worden van de stijgende energiekosten.

GroenLinks ziet graag dat Smallerland alle daken van openbare gebouwen voorziet van een groen dak of zonnepanelen, investeert in slimme verlichting en haar inwoners en ondernemers in staat stelt om een lening tegen gunstige voorwaarden af te sluiten om deze doelstelling gemeentebreed te onderschrijven.

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- Alle openbare gebouwen in Smallerland worden energieneutraal.
- Een duurzame samenleving. In 2030 willen we alle fossiele brandstoffen uit onze gemeente gebannen hebben en overgegaan zijn op duurzame energie zoals zon en wind. Hoe eerder dit gebeurt, hoe liever!
- Tegengaan van gasboringen in Smallerland en wel per direct!
- Alle bestaande sociale huurwoningen worden energieneutraal.
- Alle nieuwbouw en renovatie wordt duurzaam.
- Maak het delen van zonnepanelen mogelijk.
- Oplaadplekken voor het opladen van fiets en auto, ook voor appartementbewoners.
- Geen (schalie)gaswinning in Smallerland.
- Energie uit zon en wind. Stimuleren van initiatieven van inwoners, passend in het landschap, waarbij de opbrengst zo veel mogelijk ten goede komt aan de mensen zelf.
- Coöperatief ondernemen stimuleren en faciliteren. Duurzame projecten die door ondernemers of op basis van een burgerinitiatief door inwoners worden opgezet, worden gestimuleerd en gefaciliteerd (bijvoorbeeld energiecoöperaties).

Voor GroenLinks zijn nieuwe wegen en meer asfalt geen oplossingen voor het mobiliteitsvraagstuk. Zeker in onze gemeente zijn afstanden naar scholen en winkels dermate kort dat de meeste mensen daarvoor niet noodzakelijkerwijs de auto hoeven te gebruiken. Met de fiets kan het ook en vaak sneller. Binnen de eigen woonplaats is de fiets het enige vervoersmiddel dat je gegarandeerd van deur tot deur brengt. Met de fiets kun je overal komen en je zou hem wat ons betreft overal gratis en bij voorkeur bewaakt moeten kunnen stallen. Daarnaast is fietsen leuker en gezonder dan autorijden. Lopen en openbaar vervoer zijn natuurlijk ook goede alternatieven.

Investeren in een beter openbaar vervoer gaat verder dan het investeren in asfalt of nieuwe busstations. Daarom wil GroenLinks dat alle streekbussen in Smallerland gaan rijden op biogas, waterstof of lokaal opgewekte elektriciteit. Daarnaast willen we dat Smallerland op zoek gaat naar andere vormen van openbaar vervoer dan de traditionele bus, zoals autodelen, kleinere elektrische busjes of een watertaxi.

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- Voorrang voor de fiets en duurzaam busvervoer.
- Goed openbaar vervoer. Ook naar de rest van Nederland. We blijven streven naar een snelle verbinding van Groningen naar de randstad via Drachten. Drachten aan het spoor is nog steeds een goede optie.
- Simuleren van elektrisch rijden, autodelen, schoon vrachtvervoer en slimme bevoorrading.
- Centrum van Drachten wordt autoluw.

GROENLINKS wil een open Smallerland

GroenLinks heeft vertrouwen in mensen. Wij geloven dat ieder mens zelf van wat van zijn of haar leven wil maken en zelf wil bijdragen aan de eigen omgeving. Daarom geven wij ruimte aan betrokken inwoners die hun omgeving groener, mooier of schoner willen maken. Daarom geven wij vertrouwen aan docenten, verpleegkundigen en andere professionals die mensen helpen. We geven ruimte aan de wensen en mogelijkheden van mensen zelf, in plaats van de regels en structuren van organisaties blindelings te volgen.

9 Openbaar bestuur

In Smallerland gaan wij met respect met elkaar om, met begrip voor de verschillen die ook binnen onze gemeente bestaan. Wat wij van onze inwoners vragen, zullen we ook zelf moeten doen. Gezamenlijk met andere gemeenten, provincie en rijk moeten wij bereikbaar zijn voor alle mensen, met hen in gesprek gaan en blijven en waar dat mogelijk is de samenwerking aangaan.

De samenleving vormen wij met alle mensen in onze gemeente. Daarom zal er aandacht moeten zijn voor zoveel mogelijk aspecten die het leven van onze inwoners beïnvloeden. Allereerst moet de bestaanszekerheid van onze inwoners verzekerd zijn. Vervolgens gaan we met elkaar er voor zorgen dat ook de toekomst van onze gemeente gewaarborgd wordt.

Het spreekt vanzelf dat hierbij gaan we uit van gelijkwaardigheid tussen inwoners en overheid. GroenLinks wil niet voor maar met de inwoners van Smallerland werken aan een betere, sociale en schone omgeving. Betrokken inwoners verwachten een betrouwbaar en beschaafd bestuur. Een bestuur dat verantwoording aflegt en inwoners inzage biedt bij de besluitvorming omtrent (grote) financiële uitgaven. Dat zal in de komende periode dan ook onze focus zijn.

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- Meer overheidsparticipatie bij inwonersinitiatieven.
- De gemeente moet niet over inwoners praten, maar met inwoners.
- Beperk het aantal gemeenschappelijke regelingen!
- Actieve betrokkenheid van de Jeugdraad. De jeugdraad wordt door de gemeente actief ingeschakeld en dient tevens als kweekvijver voor jongeren die betrokken willen zijn bij het gemeentelijk jeugdbeleid.
- Actieve inzet op open communicatie met de inwoners van Smallerland. Met zowel de mogelijkheid van digitaal als persoonlijk contact met de medewerkers van de gemeente.
- Actieve inzet op goede omgangsvormen tussen bestuur, inwoners en bedrijfsleven. De overheid heeft een voorbeeldfunctie waar het gaat over betrouwbaarheid en beschaving.

10 Veiligheid en toegankelijkheid

GroenLinks wil dat iedereen zich in Smallerland veilig en welkom voelt. Veiligheid is niet alleen een taak van de overheid. Een veilige gemeente maken we met elkaar. Gemeente en inwoners kijken samen waar het veiliger kan. En samen lossen we de problemen op. Onze politie moet meer tijd krijgen om problemen op te lossen waar mensen echt last van hebben. In plaats van verplicht achter hun bureau administratief werk te doen.

We zijn in Nederland niet allemaal gelijk. Ook in Smallerland niet. GroenLinks wil een gemeente waar we weten om te gaan met die verschillen. Waar iedereen gelijke kansen en vrijheid heeft. Ook mensen die bijvoorbeeld slecht kunnen zien of in een rolstoel zitten moeten mee kunnen doen. Ze moeten zo zelfstandig mogelijk kunnen zijn. Alle openbare gebouwen, alle scholen en ook winkels, restaurants en cafés moeten ook voor mensen met een beperking toegankelijk zijn.

De digitale snelweg is nog niet voor iedereen toegankelijk in onze gemeente. GroenLinks wil met inwoners in het buitengebied kijken naar de mogelijkheid van hoogwaardig internet.

Veel zorginstellingen, overheidsdiensten zoals de belastingdienst maar ook de gemeente Smallerland zijn in grote mate geautomatiseerd. GroenLinks is van mening dat er heel zorgvuldig moet worden omgegaan met persoonlijke en medische gegevens, dat er van uitwisseling geen sprake mag zijn zonder toestemming van degene die het betreft en dat deze gegevens deugdelijk beveiligd worden.

We bouwen samen aan de toekomst van Smallerland. Met respect voor elkaars keuze.

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- Inwoners en gemeente kijken jaarlijks welke plekken veiliger kunnen en zoeken samen naar oplossingen
- Alle openbare gebouwen worden toegankelijk voor mensen met een fysieke, visuele en/of auditieve beperking.
- Gemeente stimuleert dat ook de andere gebouwen zoals scholen, winkels, restaurants en café voor iedereen toegankelijk zijn.
- Samen met organisaties van mensen met een beperking worden obstakels in de openbare ruimte in kaart gebracht en weggenomen.

11 Economie en winkeltijden

De lokale economie wordt bepaald door factoren als goed ondernemerschap, productiviteit en innovatievermogen. Daarin wil GroenLinks het ondernemerschap stimuleren door een snelle dienstverlening aan (nieuwe) bedrijven, het aanbieden van geschikte bedrijfsruimte, het stimuleren van initiatieven die positief zijn voor de lokale economie en het onderhouden van goede contacten met het bedrijfsleven. Een actief beleid is nodig, waarbij de potentiële mogelijkheden in Smallerland optimaal worden benut. Daarom heeft GroenLinks oog voor de belangen van ZZP'ers en het midden- en kleinbedrijf.

De transitie naar een duurzame economie is dé uitdaging voor alle ondernemers. Energiebesparing en duurzame energieopwekking zijn daarbij de belangrijkste uitgangspunten. Dat levert veel nieuwe banen op! GroenLinks wil deze overgang faciliteren zodat groene en innovatieve koplopers alle kansen krijgen die ze verdienen.

GroenLinks wil extra geld voor investeringen die banen opleveren, bij voorkeur groene banen, want groen werkt! Daarbij gaat onze aandacht vooral uit naar banen voor mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt.

Smallerland is een gemeente die zeven dagen per week bruist. Het uitgaansleven en de toegankelijkheid van de winkels in Smallerland blijft wat GroenLinks betreft niet beperkt tot de werkweek en de zaterdag. De samenleving maken we met zijn allen. Als een meerderheid wil dat de winkels op zondag open moeten kunnen zijn, vindt GroenLinks dat je dat als gemeente niet mag blokkeren. We vinden het belangrijk dat de winkeliers zelf bepalen of ze op zondag open zijn en dat zij niet onder druk worden gezet door bijvoorbeeld de middenstandsvereniging.

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- Snelle dienstverlening aan ZZP'ers, het midden- en kleinbedrijf en het stimuleren van initiatieven die positief zijn voor de lokale economie.
- Extra geld voor duurzame investeringen die banen opleveren.
- Winkeliers bepalen zelf of ze op zondag open zijn.

12 Sport en Cultuur

GroenLinks brengt Smallerland in beweging! Sporten is gezond, ontspannend en draagt bij aan sociale cohesie, integratie en tolerantie. Momenteel bewegen jongeren, ouderen, chronisch zieken, mensen met overgewicht en mensen van niet-Nederlandse herkomst nog te weinig. GroenLinks wil een sportieve levensstijl bevorderen door iedereen de mogelijkheid te geven om te gaan sporten. Omdat de meeste mensen zelf de weg naar commerciële sportaanbieders of reguliere sportverenigingen kunnen vinden, willen wij vooral de sportdeelname stimuleren van groepen die weinig aan sport doen. De gemeente kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren, in nauwe samenwerking met de sportverenigingen.

Kunst en cultuur helpen mensen zich creatief, kritisch en buiten de kaders te ontwikkelen. Het stimuleert de leefbaarheid. Onze gemeente is gebaat bij een bruisende culturele sector. Wij zetten ons daarom in voor en zo breed mogelijk cultureel aanbod. Kunst verrijkt ons leven en geeft glans aan ons bestaan. Kunst en cultuur dragen bij aan een gemeente waar iedereen graag woont en bedrijven zich graag vestigen. We willen kunstenaars in Smallerland alle ruimte geven en we willen meer aandacht voor cultuuronderwijs. We zijn trots op ons culturele erfgoed en daar zorgen we goed voor. Juist nu is het belangrijk om creativiteit alle ruimte te geven.

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- Iedereen mag en kan zonder belemmeringen actief deelnemen aan sport en cultuur.
- De Meldij wordt weer een aparte organisatie met toonaangevende cultuureducatie voor jong en oud, los van De Lawei.
- Het behoud en het beschermen van ons cultureel erfgoed.

GROENLINKS

SMALLINGERLAND

De dorpskernen van Smallingerland maken deel uit van Friesland, provincie van Nederland, één van de 195 landen op de wereld. Verandering begint hier. Hier en nu. Laat uw stem horen op 21 maart en stem voor een groene en gezonde gemeente!

Met een stem op GroenLinks kies je voor:

- ✓ Bereikbaar en betaalbare zorg voor alle inwoners van Smallingerland. Zorg op maat en dicht bij de mensen. Doorgaan met 1 hulpverlener als aanspreekpunt per gezin.
- ✓ Duurzaamheid in het onderwijs en elke school, buurt of wijk een moestuin.
- ✓ Eerlijke behandeling van uitkeringsgerechtigden.
- ✓ Voldoende sociale woningvoorraad en ook voldoende betaalbare woningen voor de mensen met een middeninkomen.
- ✓ Meer eigenaarschap van inwoners bij hun directe leefomgeving en een hoger buurtbudget.
- ✓ Meer aandacht voor biodiversiteit en natuurbeheer. Boeren worden ondersteund bij natuurbehoud.
- ✓ Een duurzame samenleving. In 2030 willen we alle fossiele brandstoffen uit onze gemeente gebannen hebben en overgegaan zijn op duurzame energie zoals zon en wind. Hoe eerder dit gebeurt, hoe liever!
- ✓ Voorrang voor de fiets en duurzaam busvervoer.
- ✓ De gemeente moet niet over inwoners praten, maar met inwoners.
- ✓ Alle openbare gebouwen worden toegankelijk voor mensen met een fysieke, visuele en/of auditieve beperking.
- ✓ Winkeliers bepalen zelf of ze op zondag open zijn.
- ✓ De Meldij wordt weer een aparte organisatie met toonaangevende cultuureducatie voor jong en oud, los van De Lawei.